

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Beritan aşireti, bölgemizin en büyük göçer topluluklarından biri olup, yüzyıllardır hayvancılığa dayalı üretim biçimini sürdürmektedir. 1980'li yıllardan itibaren çeşitli iskan projeleri kapsamında Diyarbakır, Elazığ ve Bingöl başta olmak üzere farklı bölgelerde yerleşik hayata geçiş çalışmaları yürütülmüş, Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağlı Alibeyköy, Çeltikli ve Tepekonak köyleri ile Çınar ilçesi Mollapolat Mahallesi, merkez Gencer Mahallesi, Güroluk ve Elazığ Sarıevler'de yüzlerce aile için iskan konutları inşa edilmiştir. Buna rağmen Beritanlı göçerlerin önemli bir bölümü halen göçer yaşamını sürdürmektedir. Basına yansıyan bilgilere göre bugüne kadar yaklaşık bin kişi devlet eliyle, yaklaşık dört bin kişi ise kendi imkanlarıyla yerleşik hayata geçmiş, buna karşın Diyarbakır'da altı, Elazığ'da bir olmak üzere toplam yedi yerleşim biriminde yaşayan yaklaşık 988 aile yerleşik hayata geçmiştir.

2009 yılında başlatılan iskan süreci kapsamında yapılan başvurularda 544 aile müracaat etmiş, ancak yalnızca 30 aile hak sahibi olabilmıştır. Halen hak sahipliği işlemleri tamamlanmış ve mali iskan komisyonundan geçmiş 117 ailenin bulunduğu, buna rağmen söz konusu aileler için herhangi bir arazi tahsisi veya yerleşim çalışmasının gerçekleştirilmediği ifade edilmektedir. Göçer statüsüne ilişkin bilgiler mahalle muhtarlıkları, kaymakamlıklar ve valilik kayıtları aracılığıyla tespit edilebilir nitelikte olmasına rağmen, yaklaşık yarım asırdır çözümsüz bırakılan bu durum ailelerin barınma, eğitim, sağlık ve altyapı hizmetlerine erişimini olumsuz etkilemektedir.

Öte yandan geçmiş yıllarda iskan kapsamında inşa edilerek hak sahiplerine teslim edilen bazı konutlarda ciddi yapısal bozulmalar meydana geldiği, yapılan teknik incelemeler sonucunda çok sayıda konut hakkında yıkım kararı verildiği, buna rağmen yıkılan veya kullanılamaz hale gelen konutların yerine yenilerinin yapılmadığı belirtilmektedir. 5543 sayılı İskan Kanunu kapsamında hak sahibi olduğu resmi kayıtlarla belirlenmiş yurttaşlara yönelik yükümlülüklerin yerine getirilmesi, idarenin takdirine bırakılabilecek bir husus değil, hukuki bir zorunluluktur. Kanunen tanınan hakların kağıt üzerinde bırakılması ve hak sahibi ailelerin yaklaşık yarım asırdır verilen sözlerin yerine getirilmesini beklemek zorunda kalması, sosyal devlet ilkesi, idarenin sürekliliği ve kamu hizmetlerinin eşitlik temelinde sunulması yükümlülüğü bakımından izaha muhtaç bir tablo ortaya çıkarmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- 5543 sayılı İskan Kanunu kapsamında hak sahibi kabul edilen Beritanlı göçer ailelerden kaçısı için iskan işlemleri tamamlanmış, kaç aile halen iskan edilmeyi beklemektedir?
- 2- Diyarbakır, Elazığ ve diğer illerde Beritanlı göçer ailelere bugüne kadar kaç konut ve ne kadar arazi tahsis edilmiştir?
- 3- Hak sahipliği işlemleri tamamlanmış ve mali iskan komisyonundan geçmiş olduğu belirtilen 117 aileye ilişkin arazi tahsisi ve yerleşim işlemleri neden tamamlanmamıştır?
- 4- Bakanlığınız tarafından Beritanlı göçer ailelerin güncel durumlarının tespiti amacıyla son beş yıl içerisinde herhangi bir saha çalışması veya envanter çalışması yapılmış mıdır?
- 5- 5543 sayılı İskan Kanunu kapsamında hak sahibi olduğu halde halen yerleşim imkanına kavuşamayan ailelerin sorunlarının çözümüne yönelik bir takvim veya eylem planı bulunmakta mıdır?
- 6- Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağlı Alibeyköy ve Çeltikli yerleşimleri başta olmak üzere iskan kapsamında inşa edilerek hak sahiplerine teslim edilen konutlardan kaçısı hakkında yıkım veya güçlendirme kararı verilmiştir?
- 7- Söz konusu konutlarda meydana gelen yapısal hasarlar nedeniyle yüklenici firmalar, yapı denetim kuruluşları veya sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında herhangi bir idari veya adli işlem başlatılmış mıdır?
- 8- Yıkım kararı verilen veya kullanılamaz hale gelen konutların yerine yeni konutların yapılmasına yönelik herhangi bir proje, bütçe veya takvim belirlenmiş midir?
- 9- Yapısal sorunlar nedeniyle konutları kullanılamaz hale gelen hak sahiplerinin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla herhangi bir geçici barınma, kira desteği veya sosyal destek programı uygulanmakta mıdır?
- 10- Göçer ailelerin geleneksel hayvancılık faaliyetlerini sürdürebilecekleri, altyapı hizmetlerine erişebilecekleri ve kalıcı yerleşim ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri yeni iskan alanlarının oluşturulmasına yönelik herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?
- 11- Göçer ailelerin yerleşik yaşama geçişinde karşılaşılan güncel ihtiyaçlar dikkate alındığında, Bakanlığınız 5543 sayılı İskan Kanunu'nu yeterli görmekte midir? Kanunun günümüz koşullarına uygun hale getirilmesi amacıyla herhangi bir mevzuat değişikliği veya revizyon çalışması yürütülmekte midir?